

פקס-עיתון

אוגוסט 2009

גיליון מספר 146

מו"פ צפון

יצור קני שורש של איריסים כענף חקלאי חדש בעמק החולה

התקבלו תגובות חיוביות ביותר למשלוח ניסיוני להולנד של כ-1500 יחידות של קני שורש משני הזנים. מקדמי הריבוי של חמשת הזנים האחרים שמקורם במין *ensata*. אהיו נמוכים הרבה יותר וכנראה אינם מתאימים לגדול בתנאים הטבעיים של עמק החולה.

מהלך ושיטות עבודה

צמחי איריס מהזן BGC נשתלו בשטח פתוח בתחילת הסתיו, תחילת החורף ותחילת האביב. יכול הצמחים נאסף בסתיו העוקב ובאביב שלאחריו. צמחי איריס נשתלו בארגזים במצע של קרקע מקומית של עמק החולה והושקו בתדירות של פעם ביום, פעם ביומיים ו- שלוש פעמים ביום. נמדדו יצור החומר היבש וריכוזי מינרלים במשך כל שנת הגידול.

תוצאות עיקריות

יכול קני השורש לשיווק היה גבוה יותר בשתילה הסתוית ובאסיף יכול בסתיו העוקב. יכול החומר היבש בתדירות של שלוש פעמים ביום היה גבוה בהשוואה להשקיה בשתי התדירויות האחרות. כמו כן נמצא כי מקסימום היבול של החומר היבש מתקבל בסוף הסתיו ותחילת החורף ולאחריו מתחיל גידול נמרץ של עלווה המלווה בירידה במשקל החומר היבש של קני השורש. ניכרת עליה של ריכוז מרבית יסודות המזון שנבדקו באביב במקביל לגידול הנמרץ של העלווה באביב.

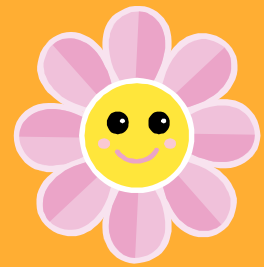
מסקנות והמלצות

ההבנה של מחזור החיים בתנאי עמק החולה ושל ההעדפה של הצמח לקרקע לחה מאפשרת להמליץ על שתילה סתוית, אסיף היבול בסתיו המאוחר בשנה העוקבת והשקיה בפולסים.

הקף השוק לגידולי מים וגדה הוא גדול מאוד באירופה ובצפון אמריקה ובגלל האקלים הקר השורר בצפון אירופה ובצפון אמריקה יש יתרון ליצור קבוצות מסוימות של איריסים בעמק החולה. המלצות הגידול המופיעות בספרות או באתרי אינטרנט שונים מיועדות לגננים וחובבים. פיתוח ענף חקלאי בתנאים היחודיים של עמק החולה מחייב בדיקה מסודרת של הדרישות האגרוטכניות של הגידול. מטרת המחקר הכללית היא פיתוח מירשם ליצור ויצוא של קני שורש של איריסים בעמק החולה. מטרת המשנה הינן לזהות את משטר ההשקיה, מועד השתילה ומועד האסיף האופטימליים.

עמק החולה מהווה נישה אקולוגית יחודית. בשטח גיאוגרפי קטן יחסית, כ-100,000 דונם, אפשר למצוא מגוון סוגי קרקע, מי תהום גבוהים, אקלים חם בקיץ ומתון יחסית בחורף עם סבירות למספר ארועי קרה. עם יבוש אגם החולה בשנות החמישים הועמדו אדמות העמק לרשות ישובי הגליל ועמק החולה לצורך עיבוד חקלאי. ברוב האדמות החקלאיות של עמק החולה מגדלים היום גידולי שדה קונבנציונאליים כאגוזי אדמה, תירס, אפונה, תפוחי אדמה וכד'. הריווחיות של הגידולים הללו הולכת ויורדת בשנים האחרונות ומשקי האזור מחפשים אלטרנטיבות אטרקטיביות יותר.

במסגרת מחקר שנעשה בשנים האחרונות בעמק החולה נבחנה ההתאמה של ריבוי ושיווק קני שורש של זני איריס הגדלים באדמות לחות עד בוציות לקרקעות הכבול בעמק החולה. זני איריס אלו משמשים בגינון כצמחי גדה בשולי בריכות. הקף השוק לגידולי מים וגדה הוא גדול מאוד באירופה ובצפון אמריקה ובגלל האקלים הקר השורר בצפון אירופה ובצפון אמריקה יש יתרון ליצור קבוצות מסוימות של איריסים בעמק החולה. בשנה האחרונה נערך מבחן ראשוני של שבעה זני איריס הגדלים באדמות לחות ונמצא כי לשנים מהם, השייכים לקבוצת איריס לואיזיאנה (*Iris Louisiana*) מקדמי ריבוי וגידול טובים מאוד המהווים בסיס מבטיח ביותר לפיתוח ענף חקלאי כלכלי.

את המאמרים המלאים ניתן לקרוא במרכז המידע של מו"פ צפון באינטרנט.

הממצאים המוצגים כאן הינם תוצאות ניסויים, ואינם מהווים המלצות לחקלאים

עורך ראשי

דר' דוד כהן

עריכה ועיצוב

זמיר עשור

מערכת

אלקנה בן ישר, מנשה כהן, שלומי כפיר, איריס אדרי.

כתובת המערכת

בית מיג"ל, א.ת. דרומי קרית שמונה

מרכז מידע:

mop-zafon.org.il

דואר אלקטרוני

iris@migal.co.il

